

Republika Hrvatska
Primorsko-goranska županija
Grad Rab

DJEČJI VRTIĆ "PAHULJICA"

Palit 135/A

51280 Rab

Tel./fax: 051/724 224

e-mail: djecji.vrtic.pahuljica@inet.hr

web stranica: www.dvp.hr

**KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA
PAHULJICA**

2022. - 2027.

Rab, rujan 2022.

OSNOVNI PODACI O DJEČJEM VRTIĆU "PAHULJICA"

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Adresa: PALIT 135/A
Broj i naziv pošte: 51280 RAB
M.B. 01482459
OIB: 89428752184
Broj telefona: 051/ 724-224; 051/ 777-115
Broj faxes: 051/ 724-224
E-mail adresa: djecji.vrtic.pahuljica@inet.hr
Web stranica: www.dvp.hr

Osnivač: Grad Rab

Godina osnivanja: 1999.

Ravnateljica: Sanja Grozdanić

Podružnica Lopar

Lopar 289
Telefon: 051/445-343

Podružnica Banjol

Banjol 524
Telefon: 051/229-349

Podružnica Supetarska Draga

Supetarska Draga 41
Telefon: 051/615-347

UKUPNO ODJELA: 14

UKUPNO DJECE: 260

Matični odjeli: 10
Podružnica Lopar: 2
Podružnica Supetarska Draga: 1
Podružnica Banjol: 1

Tablica sadržaja

1. POJAM KURIKULUMA.....	4
1.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma.....	4
1.2. Struktura predškolskoga kurikuluma vrtića.....	5
1.3. Područja kompetencijskih dimenzija.....	5
1.4. Naša vizija kurikuluma vrtića	6
1.5. Kurikulum Dječjeg vrtića "Pahuljica"	9
2. PROGRAMI.....	9
2.1. Redoviti programi.....	9
2.2. Posebni programi	11
2.2.1. Program katoličkog vjerskog odgoja	11
2.2.2. Glazbeni program	12
2.2.3. Rano učenje engleskog jezika.....	13
2.2.4. Lutkarsko-scenski program.....	13
2.3. Programi javnih potreba – Program predškole	13
2.4. Programi za roditelje	15
2.4.1. Program radionica s roditeljima „Rastimo zajedno”	15
2.4.2. Program radionica s roditeljima djece s teškoćama „Rastimo zajedno Plus”	15
2.4.3. Klub očeva Rastimo zajedno.....	15
2.4.4. Interaktivna web predavanja Rastimo zajedno mini.....	15
3. ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE	15
3.1. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima	16
3.2. Projekti	18
3.2.1. Projekt promicanja oralnog zdravlja	18
3.2.2. Promicanje prometne kulture i sigurnosti djece u prometu.....	19
3.2.3. Erasmus+ projekti.....	21

1. Erasmus+, ključna aktivnost 2: Mala partnerstva u području odgoja i općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i obrazovanja odraslih, projekt <i>Careful kids</i>	21
2. Erasmus +, ključna aktivnost 2: Suradnička partnerstva u području odgoja i općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih, projekt <i>Upstairs</i>	22
4. OSIGURAVANJE KVALITETE I VREDNOVANJE KURIKULUMA	26
5. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA.....	27
6. ZAKLJUČAK.....	27

1. POJAM KURIKULUMA

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija. Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta, njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala.

Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerenjena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“ – nego učenje određenih sadržaja. Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja socijalni je proces, a najbolje je kada je sudioničko i posvećeno konstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

1.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja, a samim time i kurikuluma DV "Pahuljica", osigurati takve uvjete koji jamče cjeloviti razvoj svih individualnih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravati jednake mogućnosti svoj djeci. U vrtiću ćemo stvarati poticajne materijalne, socijalne i kadrovske uvjete te društveno okruženje za kvalitetan život djeteta i svih drugih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u

ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.), što je intencija i kurikuluma ovoga vrtića. Na taj način potičemo razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja želimo stvarati osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja u skladu s potrebama i individualnim razvojnim mogućnostima djeteta.

1.2. Struktura predškolskoga kurikuluma vrtića

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma vrtića podijeljena je na tri velika podpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj). U svakom podpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3. Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, tj. izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu trenutačnomu okruženju te ga kvalitetno osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, (samo) organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv

način. Sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkoga (usklađena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornoga ponašanja prema sebi, drugima i okružju (prirodnom i materijalnom); etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost (samo) poticanja na djelovanje, (samo) organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost); stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost); sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća; inicijativnost, inovativnost i poduzetničke sposobnosti.

Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

1.4. Naša vizija kurikuluma vrtića

a) za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- istraživanje i razvijanje kompetencija:
  - samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
  - usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
  - stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
  - osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu)

- mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta

b) za dijete kao aktivnog građanina zajednice:

- omogućavati djetetu aktivno sudjelovanje i suodlučivanje o temama koje su od bitnog značaja za opću kvalitetu življenja u socijalnom okruženju
- uvažavati osobnost svakog djeteta
- omogućavati ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta
- uspostavljati i održavati kvalitetne odnose s djecom
- poticati djecu na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje
- djecu osposobljavati za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa,

osiguravati slobodu i poticati razvoj odgovornosti svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu

- djecu osposobljavati za samoprocjenu i samodisciplinu
- djecu poticati na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta
- osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti
- djecu poticati na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti

c) za roditelje

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

d) za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

e) za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

f) za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanje što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

g) za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

1.5. Kurikulum Dječjeg vrtića "Pahuljica"

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovite programe, posebne programe, programe javnih potreba i programe za roditelje. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice

Vrtićki kurikulum razrađen je po odgojno-obrazovnim programima. Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada proizlaze iz evaluacije rada prethodne pedagoške godine.

2. PROGRAMI

2.1. Redoviti programi

Programi i organizacija rada u DV "Pahuljica" temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja što podrazumijeva:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajnu materijalnu sredinu koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva
- poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s kojima stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece sa teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s

djecom predškolske dobi

Bitne odrednice unapređivanja programa koje odgojitelji unose u organizacijska rješenja vrtića su:

- planiranje prostora i aktivnosti utemeljenih na procjenjivanju i praćenju razvoja djeteta
- formiranje i dopunjavanje i poticajno oblikovanje tzv. centara aktivnosti (kutića) kao preduvjeta slobodnog djetetovog izbora aktivnosti (npr. centar za obiteljske i dramske igre, za aktivnost građenja i konstruiranja, početnog čitanja i pisanja, likovne aktivnosti itd.).
- unapređivanje različitih oblika suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces
- živjeti i učiti prava djeteta, demokratskih vrijednosti i pluralizma

Ciljevi redovitih programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- ✓ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- ✓ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- ✓ stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- ✓ zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- ✓ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Redovni programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i prehrane djece predškolske dobi (cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja) prilagođeni razvojnim potrebama djeteta provode se za djecu od prve godine života do polaska u osnovnu školu. U dječjem vrtiću programi se provode u cjelodnevnim skupinama od 6.30 do 16.30 sati (desetosatni boravak). Roditeljima je ponuđen i produljeni rad vrtića, do 20.30 sati, a organizira se sukladno potrebama roditelja.

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum u DV "Pahuljica" podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika.

Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća
- refleksije sa djecom i stručnjacima
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika.

2.2. Posebni programi

2.2.1. Program katoličkog vjerskog odgoja

Program obogaćen katoličko vjerskim sadržajima provodi se u Podružnici Lopar, u odgojno-obrazovnim skupinama: Zečići i Gljivice.

Ciljevi programa

U skladu s ciljevima cjelovitog predškolskog odgoja, cilj programa je njegovati i razvijati religioznu dimenziju djeteta, osposobljavajući ga, primjereno njegovoj dobi, za otkrivanje, prihvaćanje i življenje autentičnih vrednota Evanđelja u odnosu na sebe, drugoga te na poseban način Boga. U redoviti program integrirani su elementi katoličkog vjerskog odgoja, gdje se indirektno, kroz igru, u djetetu potiče ljubav prema istini, dobroti, životu. Tako se na spontan i blag način, poštujući dječju prirodu, njeguje i duhovna dimenzija djeteta. Pažljivo osmišljeni poticaji i aktivnosti uče dijete ljubiti i poštovati sebe i druge, ujedno ga odgajajući za odgovornost prema cijelome svijetu. Program provode posebno educirane odgojiteljice koje imaju kanonski mandat.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci čiji roditelji pisanim zahtjevom iskažu potrebu za katoličko-vjerskim programom. Odgojiteljice su završile teološko-katehetsko doškoloavanje za vjerski odgoj djece predškolske dobi pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Rijeci.

Način realizacije

- situacijski spontano i nepredviđeno kada prati potrebe i osjećaje djeteta
- planski i predviđeno slijedeći liturgijsko vrijeme i blagdane

2.2.2. Glazbeni program

Ciljevi programa

Osnovni cilj ovog programa jest razvijati interes za glazbu i želju djece da sudjeluju u glazbenim aktivnostima - da pjevaju, slušaju glazbu, sviraju i plešu tj. izvode pokrete uz glazbu. Kako bi se pobudio interes djece za glazbu, ponudit će ime se izbor kvalitetne glazbe koja svojim sadržajem mora biti djeci pristupačna. Pravilnim izborom utjecat će se i na razvoj dobrog glazbenog ukusa. Zajedničkim slušanjem glazbe, pjevanjem, sviranjem, igranjem glazbenih igara, plesanjem utjecat će se na razvoj društvenih vještina potrebnih kako bi dijete izraslo u osobu punu samopouzdanja koja uvažava drugu djecu, poštuje tuđi ukus i mišljenje, strpljiva je i tolerantna.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od 4 do 7 godina. Provodit će se u skladu s interesom djece i roditelja. Programom se želi omogućiti djeci da kroz mnogobrojne glazbene aktivnosti razvijaju svoj kognitivni, socio-emocionalni razvoj, maštu, kreativnost i osjećaj za lijepo.

Način realizacije

Program će se provoditi dva puta tjedno u trajanju od 45 minuta, od listopada do lipnja.

Ovaj program temelji se na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece i ostvarivat će se spontano, situacijski, uvažavajući interes djece kao i njihove psihofizičke mogućnosti s obzirom na dob. Program će se provoditi u prostoru programa predškole gdje će se obogatiti glazbeni centar različitim instrumentima i glazbenim poticajima, a djeca će tijekom pohađanja programa i sama bogatiti centar samostalno izrađenim instrumentima, crtežima glazbala, fotografijama. Odgojitelj će osigurati CD-e s primjerenom i kvalitetnom glazbom, CD-player, klavijature i tekstove te notne zapise pjesama koje će se učiti.

Bitni aspekti rada

Uloga odgojitelja je da maksimalno motivira djecu i razvija interes i ljubav prema glazbi te bavljenje glazbom u budućnosti. Težit će se individualiziranom pristupu, poticanju i stvaranju uvjeta za dječje aktivnosti. Djeci će biti ponuđeni sljedeći sadržaji rada:

- Pjevanje, usvajanje prigodnih pjesama
- Sviranje na Orffovu instrumentariju (ksilofon, šuškalice...)
- Slušanje glazbe
- Glazbene igre
- Izrada instrumenata
- Upoznavanje glazbenih pojmova (nota, vrijednost nota, notno crtovlje, ključevi, ritam, tempo...)
- Ples stvaranje poticajnog okruženja
- Razvoj djece pratit će se kroz fotografiranje, videozapise (uz pristanak roditelja), i razvojne mape djeteta, vođenje posebnih bilješki i refleksije iz neposrednog rada te bilješke o suradnji s roditeljima. Osim navedenog, procjena zadovoljstva roditelja provodit će se putem ankete i upitnika kojima će roditelji vrednovati naš rad.

2.2.3. Rano učenje engleskog jezika

Ciljevi programa

Odgoj predškolske djece zasniva se na humanističko – razvojnom pristupu koji pridonosi povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i samoj kvaliteti njegova života u cjelini kroz izražavanje, ostvarivanje i maksimalno razvijanje individualnih mogućnosti i potreba djeteta. Stoga je program ranog usvajanja stranog jezika utemeljen na humanističko – razvojnoj koncepciji izvanobiteljskog odgoja i obrazovanja predškolske djece, gdje svako dijete ima pravo na cjelovit rast i razvoj u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesima te smjericama Nacionalnog kurikulumu.

Rano učenje engleskog jezika teži stvaranju uvjeta za potpun i skladan razvoj sigurnog, samostalnog i uravnoteženog ljudskog bića s posebnim naglaskom na razvijanje vještina komunikacije na stranom jeziku putem poticajnog okruženja koji utječe na razvoj djetetove prirodne znatiželje, samostalnosti i sposobnosti učenja. Sukladno djetetovim razvojnim mogućnostima, sposobnostima i potrebama rad sa djecom temeljit će se na principu postupnosti i sistematičnosti uz osiguravanje uvjeta za promicanje cjelovitog i primjerenog razvoja svakog djeteta. Pritom ćemo osigurati poticajno okruženje (kroz oblikovanje prostora-

materijalne sredine, osiguravanja adekvatne opreme i stručnog kadra) u kojem će dijete spontano učiti strani jezik kroz svakodnevne situacije, radnje i aktivnosti. Također, htjeli bismo razmjenom iskustava i suradnjom s drugim odgajateljima i stručnjacima uključenim u neki od oblika ranog usvajanja stranog jezika doprinijeti podizanju kvalitete provođenja programa stranih jezika.

Bitni aspekti rada:

- zadovoljavanje osnovnih bioloških potreba kao i potreba za sigurnošću, pripadanjem, samopouzdanjem i samopoštovanjem uz razvijanje pozitivne slike o sebi, svojim osobitostima, mogućnostima i postignućima
- poticati cjelokupni razvoj djeteta
- poštivanje i zadovoljavanje aktualnih potreba i interesa djece
- usvajanje pravilnog izgovora i intonacije uz razvoj sposobnosti razumijevanja i vještine komuniciranja na talijanskom jeziku
- poticanje i pobuđivanje znatiželje i pozitivnog odnosa prema novom načinu komunikacije i učenju talijanskog jezika
- senzibilizirati djecu za jezik, kulturu i običaje drugih naroda
- utjecati na razvoj želje za usvajanjem stranog jezika te uočavanja prednosti poznavanja istog
- razvijanje sposobnosti usvajanja i oblikovanja pojmova i predodžaba na stranom jeziku
- utjecati na razvoj samostalnosti djeteta, njegovog mišljenja, odlučivanja, djelovanja te sposobnosti samopoticanja i samoaktivnosti u svim područjima djelovanja

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od 4 do 7 godina. Provođen će se u skladu s interesom djece i roditelja.

Način realizacije

Program će se provoditi dva puta tjedno u trajanju od 45 minuta, od listopada do lipnja.

Ovaj program temelji se na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece i ostvarivat će se spontano, situacijski, uvažavajući interes djece kao i njihove psihofizičke mogućnosti s obzirom na dob. U radu će se djeca susretati s raznovrsnim glazbeno-scenskim aktivnostima, interaktivnim učenjem raznovrsnim medijskim, audio – vizualnim pomagalicama, povezivanjem s vanjskim ustanovama (lokalnim i šire te

međunarodnim), spontanim igrama i aktivnostima te svim raspoloživim metodama rada maksimalno poštujući dob i razvojne karakteristike svakog pojedinog djeteta uz poticanje izražavanja individualnosti djeteta i njegovih potreba. Program će se provoditi u prostoru programa predškole.

2.2.4. Lutkarsko-scenski program

Ciljevi programa

Osnovni cilj ovog programa je upoznati djecu sa lutkarsko-scenskom umjetnošću, razvijati ljubav prema umjetnosti i pisanoj i govornoj riječi. Želja nam je da kod djece potaknemo maštu, kreativnost i razvijmo sposobnost izražavanja i stvaranja govorom, pokretom, glazbom i likovnim izrazom te utječemo na njihov pozitivan socio-emocionalni razvoj. Kroz postignuća na području lutkarsko-scenske umjetnosti utjecat ćemo na razvoj društvenosti i socijalnih vještina potrebnih kako bi dijete izraslo u osobu punu samopouzdanja s visokim nivoom tolerancije prema drugima.

Namjena programa

Program će se provoditi dva puta tjedno po 45 minuta u sportskoj dvorani sa djecom u dobi od 4 do 6,5 godina. Grupa bi obuhvaćala dvanaestero djece.

Način realizacije

Program će se provoditi od listopada do lipnja sa djecom koja nisu obuhvaćena redovitim programom dječjeg vrtića, dok bi za vrijeme ljetnih mjeseci napravili pauzu.

Djeci će se ponuditi mnoštvo materijala i sloboda u organizaciji prostora i korištenju materijala. Uloga odgojitelja je da maksimalno motivira djecu u pripremi prostora, izradi lutaka, rekvizita, da usmjerava djecu u slobodnoj igri dodajući nove poticaje.

Bitni aspekti rada

Ovaj program se temelji na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece i ostvarivat će se spontano, situacijski, uvažavajući interes djece kao i njegove psihofizičke mogućnosti s obzirom na dob.

Osnovna zadaća ovog programa je omogućiti cjelovit razvoj: spoznajni, govorni, socio-emocionalni, psihomotorički i kreativni, odgoj kroz različite vrste umjetnosti: likovnu, glazbenu, plesnu, scensku, literarnu...

Djeci će biti ponuđeni sljedeći sadržaji rada:

- dramske igre
- govorne igre
- igre za razvoj govorno-slušne percepcije (ritmičke igre, pljeskanje na ritam glazbe, pljeskanje na ritam priče, stupanje...)
- izrada lutaka od raznog materijala
- igre lutkama (igre prstima, lutke na prstima, lutke nacrtane na ruci, lutke od čarapa i raznog prirodnog i pedagoški neoblikovanog materijala, štapne i ginjol lutke, lutke sjena, lutke zijevalice...)
- igre pantomime
- uprizorenje djeci poznatih priča.

Stručna dokumentacija obuhvaća: godišnji plan i program, godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa rada, program stručnog usavršavanja. Razvoj djece pratit će se kroz fotografiranje, videozapise (uz pristanak roditelja), razvojne mape djeteta, vođenje posebnih bilježaka i refleksije iz neposrednog rada te bilješke o suradnji s roditeljima.

Osim navedenog procjena ispunjavanja metodičkih i pedagoških ciljeva provodit će se putem anketa i upitnika kojima će roditelji evaluirati naš rad i program.

2.3. Programi javnih potreba – Program predškole

Ciljevi programa

Cilj programa jest osigurati okruženje u kojem će dijete u godini pred polazak u školu maksimalno razviti sve svoje osobne potencijale, zadovoljiti aktualne interese i steći znanja, vještine i navike koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu na nove uvjete rasta i razvoja u osnovnoškolskoj sredini. Okruženje kao niz materijalnih i komunikacijskih čimbenika organizirat će se tako da potiču i reguliraju djetetov psihički razvoj te da utječe na formiranje njegove osobnosti i njegovih socijalnih stavova i vještina, kao i ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Namjena programa

Program predškole je oblik organizirane pripreme djece za polazak u osnovnu školu kojom se obuhvaćaju načini rada primjereni suvremenim potrebama predškolske djece. Program je namijenjen djeci školskim obveznicima koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja.

Način realizacije

Neposredni rad s djecom polaznicima programa predškole započet će u listopada svak godine u matičnom vrtiću, a završit će u travnju, ukupno nešto više od propisanih 250 sati. Praznici bit će usklađeni sa školskim kalendarom za tekuću školsku godinu. Program predškole održavat će se u zasebnoj prostoriji namijenjenoj održavanju programa u poslijepodnevnim satima.

Temeljem Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece, program predškole ostvarivat će se spontano, situacijski, uvažavajući interes djece kao i njihove psihofizičke mogućnosti obzirom na dob. Kao što je i navedeno u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, posebna pozornost usmjeravat će se utvrđivanju postojećeg iskustva, znanja i razumijevanja djece te oblikovanju uvjeta za njihovo nadograđivanje. Djecu će se kontinuirano poticati na sudjelovanje, promišljanje i planiranje novih iskustava učenja s odgojiteljem.

Odgajno-obrazovne aktivnosti temeljit će se na istraživanju, otkrivanju, promišljanju, rješavanju problema i raspravi djeteta s drugom djecom i odgojiteljem te korištenju različitih izvora učenja. Djecu će se poticati na izražavanje u sklopu različitih vrsta reprezentacija (crtanje, slikanje, građenje, konstruiranje i sl.), koje im olakšavaju razumijevanje i integriranje koncepata kojima se bave te korištenje simbola za izradu pisanih bilješki u njima svrhovitome kontekstu. Izravne intervencije odgojitelja u odgajno-obrazovnim aktivnostima temeljit će se na dobrom razumijevanju djece i smjera razvoja njihovih aktivnosti te promišljanju načina na koji bi se svakom djetetu mogao osigurati prijelaz u zonu sljedećega razvoja. Razvoj djeteta planirat će se i pratiti kroz radove djece, foto zapise, liste praćenja razvoja djeteta kako bi i roditelji imali uvid u odgajno-obrazovni rad i napredak njihovog djeteta. Stručni suradnici logoped i pedagog izvršit će procjenu usvojenosti predškolskih vještina svakog djeteta na početku i na kraju programa predškole te o istome izvijestiti odgojitelje i roditelje.

Bitni aspekti rada

- ostvarivanje individualiziranoga i fleksibilnoga odgajno-obrazovnog pristupa kojim se omogućava zadovoljenje različitih potreba djece (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl. potrebnih za nove oblike učenja)
- stvarati veselo i poticajno okruženje te pozitivno ozračje, osigurati osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti
- poticati suradnju s vršnjacima
- poticati cjelovit djetetov razvoj kroz igru; osigurati raznovrsne poticaje

- poticati pozitivnu sliku djeteta o sebi
- poticati istraživačko-spoznajne aktivnosti
- poticati kvalitetnu komunikaciju kroz slušanje, promatranje i interpretaciju umjetničkih tvorevina za djecu
- razvijati dječje stvaralaštvo
- razvijati toleranciju i nenasilno rješavanje problema
- zadovoljiti dječju potrebu za kretanjem, razvijati navike tjelesnog vježbanja i očuvanja vlastitog zdravlja
- stvarati primjereno okruženje za spontano bogaćenje rječnika, kvalitetno izražavanje i razvoj razumijevanja, slušanja, govora i jezika odnosno razvijanje predčitačkih i grafomotoričkih vještina u kontekstualno povezanim situacijama
- razvijati radne navike djeteta u izvršavanju obveza, razvijanje kulturno-higijenskih navika
- prevencija: praćenjem razvoja djeteta moguće je uočiti posebne potrebe djeteta i s njima usklađivati odgojne postupke

2.4. Programi za roditelje

2.4.1. Program radionica s roditeljima „Rastimo zajedno”

Program radionica s roditeljima “Rastimo zajedno” namijenjen je roditeljima najmlađe djece u dobi do četiri godine života.

Svrha Programa je omogućiti razmjenu informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču osobni rast i razvoj kompetentnosti roditelja i djeteta.

Glavni cilj Programa je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima:

- razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo,
- upoznaju bolje sebe kao roditelja,
- prepoznaju načine na koje se odnose prema svojem djetetu
- te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu.

Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima

- o razvojno poticajnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i
- o roditeljstvu na dobrobit djeteta i roditelja.

Program radionica s roditeljima “Rastimo zajedno” sastoji se od jedanaest dvosatnih konceptualno i tematski povezanih radionica koje provode posebno educirani voditeljski timovi stručnjaka za podršku ranom razvoju djeteta:

- *Roditelji 21. stoljeća*
- *Četiri stupa roditeljstva*
- *Roditeljski ciljevi i psihološke potrebe djeteta*
- *Sva naša djeca i kako ih volimo*
- *Slušanje – važna vještina roditeljstva*
- *Kako dijete uči o svijetu oko sebe?*
- *Postavljanje granica: zašto i kako?*
- *Biramo i kreiramo rješenja*
- *Roditeljske odgovornosti i još poneka pitanja*
- *Biti roditelj: utjecaji i izbori*
- *Završetak i novi početak*

Nakon završetka Programa radionica, roditelji se obično nastave susretati u Klubu roditelja Rastimo zajedno.

Na radionicama sudjeluje 8-12 roditelja, a koriste se različiti oblici rada, ovisno o cilju i sadržaju pojedine aktivnosti. Kratka predavanja uz PPT prezentacije, vježbe i rad na različitim zadacima izmjenjuju se s razgovorom na određenu temu i razmjenom iskustva u malim ili većim grupama. Svaka radionica „začinjena“ je i ponekom igrom i/ili kratkim filmom.

Program je razvijen tijekom 2008. i 2009. godine u suradnji s voditeljicama i roditeljima koji su sudjelovali u dva pilot-projekta u ukupno 25 dječjih vrtića u Hrvatskoj. Priručnik za voditeljice Programa radionica s roditeljima Rastimo zajedno izdan je 2010. godine, a zbog interesa stručne javnosti popratilo ga je i izdavanje knjige Pećnik, N. i Starc, B. (2010) Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta i podrška roditeljima najmlađe djece. Zagreb: Ured UNICEF-a za Hrvatsku.

Program radionica s roditeljima „Rastimo zajedno” nastao je unutar Projekta za podršku roditeljstvu u zajednici u okrilju Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo “Prve 3 su najvažnije!” Ureda UNICEF-a u Hrvatskoj. Potporu razvoju programa dala je i Agencija za odgoj i obrazovanje RH, Odsjek za predškolski odgoj.

U Dječjem vrtiću „Pahuljica” program provode za to educirane voditeljice: Mladenka Frankić, Marijana Ribarić, Iva Dumičić i Vedrana Domaćinović Pičuljan.

2.4.2. Program radionica s roditeljima djece s teškoćama „Rastimo zajedno Plus”

Program radionica s roditeljima “Rastimo zajedno Plus” namijenjen je roditeljima djece s teškoćama u razvoju u dobi do osam godina života.

Svrha Programa radionica s roditeljima „Rastimo zajedno Plus“ je omogućiti razmjenu informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču osobni rast i razvoj kompetentnosti i roditelja i djeteta.

Glavni cilj Programa radionica je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojem roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima:

- razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo,
- upoznaju bolje sebe kao roditelja i
- prepoznaju učinkovite načine kako se nositi s dodatnim opterećenjima pod kojima žive,
- kao i načine na koje se odnose prema svom djetetu te
- doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu.

Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima:

- o razvojno poticajnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i
- o roditeljstvu na dobrobit djeteta i roditelja.

Program radionica s roditeljima djece s teškoćama u razvoju „Rastimo zajedno Plus“ sastoji se od jedanaest dvosatnih konceptualno i tematski povezanih radionica koje provode posebno educirani voditeljski timovi stručnjaka za podršku ranom razvoju.

1. *Svako je dijete posebno, svaki je roditelj poseban*
2. *Između očekivanja i prilagodbe*
3. *Četiri stupa roditeljstva*
4. *Psihološke potrebe djeteta i roditeljski ciljevi*
5. *Sva naša djeca i kako ih volimo*
6. *Slušanje – važna vještina roditeljstva*
7. *Kako dijete uči o svijetu oko sebe?*
8. *Granice: zašto i kako?*
9. *Roditeljske odgovornosti*
10. *Biti roditelj: utjecaji i izbori*
11. *Završetak i novi početak*

Nakon završetka Programa radionica, roditelji se obično nastave susretati u Klubu roditelja Rastimo zajedno Plus.

Na radionicama sudjeluje 8-12 roditelja, a koristite se različiti oblici rada, ovisno o cilju i sadržaju pojedine aktivnosti. Kratka predavanja uz PPT prezentacije, vježbe i rad na različitim zadacima izmjenjuju se s razgovorom na određenu temu i razmjenom iskustva u malim ili većim grupama. Svaka radionica „začinjena“ je i ponekom igrom.

Program „Rastimo zajedno Plus“ razvijen je tijekom 2012. i 2013. godine, pod okriljem Ureda UNICEF-a za Hrvatsku, temeljem četverogodišnjeg iskustva provedbe Programa „Rastimo zajedno“ namijenjenog općoj populaciji roditelja djece u dobi od 1 do 4 godine. Ovo iskustvo ukazalo na potrebu za „sestrinskim“ programom koji će odgovoriti na specifične potrebe i interese roditelja djece s teškoćama u razvoju te ih podržati i osnažiti u njihovoj roditeljskoj ulozi.

Zašto „Rastimo zajedno Plus“? Roditelj djeteta s teškoćama u razvoju u svom roditeljstvu ima mnogo „dodataka“ – proživljava više strepnje i stresa, više izazova i pobjeda i treba više informacija, više razumijevanja, više stručnog rada, više brige društva. Sve te „dodatke“ nazvali smo „plus“. Stoga su ove radionice namijenjene osnaživanju roditelja da bi njihov dodatak roditeljstvu koje žive imao pozitivan predznak.

Program „Rastimo zajedno Plus“ promiče iste vrijednosti i pristup roditeljstvu kao i program „Rastimo zajedno“. Pri tome smo vodili računa o činjenici da se roditelji djece s teškoćama susreću s različitim dodatnim poteškoćama u svom roditeljstvu (u odnosu na dijete, članove obitelji i zajednicu te u odnosu na institucije, odnosno sustav).

U Dječjem vrtiću „Pahuljica“ program provode za to educirane voditeljice: Ana Sokolić i Vedrana Domaćinović Pičuljan

2.4.3. Klub očeva Rastimo zajedno

Radionice „Klub očeva Rastimo zajedno“ namijenjene su očevima (osobama koje imaju ulogu oca u djetetovom životu) djece u dobi od 1- 4 (5) godina. „Klub očeva“ otvoren je očevima bez obzira na to jesu li ili nisu sudjelovali u programu „Rastimo zajedno“. Nova znanstvena otkrića pokazuju koliko je odnos očeva i djece važan za razvoj djeteta i govore o jedinstvenom doprinosu djetetovom dugoročnom psihosocijalnom razvoju koji daje očeva uključenost, osjetljiva podrška i poticaj u prvim godinama života.

Na „Klubu očeva Rastimo zajedno“ posebna se pažnja posvećuje ulozi oca u ranom djetinjstvu. Roditeljstvo se često gleda kroz majčinstvo, a očinstvo se donekle zanemaruje. Nova znanstvena otkrića pokazuju koliko je odnos očeva i djece važan za razvoj djeteta i govore o jedinstvenom doprinosu djetetovom dugoročnom psihosocijalnom razvoju koji daje očeva uključenost, osjetljiva podrška i poticaj u prvim godinama života.

„Klub očeva Rastimo zajedno“ prilika je da se čuje kako očevi žive svoje očinstvo te kako ih se eventualno može poduprijeti u ostvarivanju njihove važne uloge u djetetovom razvoju, razmjenom informacijama ili na neki drugi način. „Rastimo zajedno“ je program podrške roditeljstvu i za majke i za očeve te želimo da u njemu sudjeluje još više očeva jer su programi podrške za roditelje uspješniji, i u konačnici bolji za dijete ako u njima sudjeluju oba roditelja. Klub očeva omogućuje očevima da se upoznaju s nekim informacijama o programu „Rastimo zajedno“ (npr. način rada, neke teme), a voditeljima da se upoznaju s razmišljanjima očeva o tome kako program „Rastimo zajedno“ može bolje odgovoriti interesima i potrebama očeva.

Razlog za pokretanje „Kluba očeva Rastimo zajedno“ su i dosadašnja iskustva iz programa „Rastimo zajedno“. Prilikom da se susretnu i razgovaraju samo očevi spominjali su kao dobru ideju u više različitih grupa „Rastimo zajedno“ i majke i očevi i voditelji. Iskustva nekih drugih programa podrške roditeljstvu pokazuju da su očevi zadovoljni sudjelovanjem u grupama samo za očeve, jer u njima mogu sudjelovati na drugačiji način nego kad su u grupama zajedno s majkama.

Ciljevi „Kluba očeva Rastimo zajedno“ su stvoriti poticajno i podržavajuće okruženje u kojem očevi s voditeljicama/voditeljima radionica i s drugim očevima:

- stječu nova saznanja o ulozi oca u ranom djetinjstvu i promicanju djetetovog razvoja,
- promišljaju vlastitu očinsku ulogu na temelju spoznaja proizašlih iz znanstvenih istraživanja i vlastitog iskustva,
- razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje očinstvo,
- bolje upoznaju sebe kao oca,
- otkrivaju učinkovite načine kako se nositi sa zahtjevima roditeljstva,
- razmjenjuju informacije i podršku u ostvarivanju uloge oca,
- mijenjaju svoja ponašanja u smjeru veće uključenosti i dostupnosti djetetu.

Program „Kluba očeva Rastimo zajedno“ sastoji se od:

- pet dvosatnih radionica s očevima:

1. Očinska uloga u ranom djetinjstvu
2. O očevima i osjećajima
3. O očevima i majkama
4. Tata i dijete igraju se zajedno
5. Tata od zanata

- radionice s majkama:

1. O očevima i majkama

- radionice s odgojiteljima

1. Zašto su očevi važni

Program radionica „Klub očeva Rastimo zajedno“ prvotno je razvijen tijekom 2016. godine u okviru jednogodišnjeg projekta „Klub očeva Rastimo zajedno“ kojeg je Centar Rastimo zajedno provodio u partnerstvu s Dječjim vrtićem Velika Gorica i Gradom Velika Gorica, uz financijsku podršku MSPM. Zatim je u okviru trogodišnjeg „Programa za sustavnu podršku roditeljstvu roditeljima predškolske djece, osobito onima u zahtjevnijim okolnostima roditeljstva“ (2017. - 2020.), kojeg Centar Rastimo zajedno provodi kao partner UNICEF-u u inicijativi s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku „Za snažniju

obitelj“, postojeći program „Klub očeva Rastimo zajedno“ dorađen i nadopunjen s tri nove radionice (za očeve i djecu, majke i stručnjake).

Prema istraživanjima, očeva rana uključenost nije važna samo za djetetovu dobrobit i razvoj nego je dobra i za životno zadovoljstvo i osobnu dobrobit i oca i majke.

Očevi su izrazili veliko zadovoljstvo sudjelovanjem, a mnoge je Klub očeva potaknuo na sudjelovanje u cjelovitom programu radionica „Rastimo zajedno“.

U Dječjem vrtiću „Pahuljica“ program provode educirane voditeljice: Marijana Ribarić, Mladenka Frankić, Iva Dumičić, Ana Sokolić i Vedrana Domaćinović Pičuljan.

2.4.4. Interaktivna web predavanja Rastimo zajedno mini

Rastimo zajedno mini su interaktivna predavanja koja su u Centru za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno osmišljena kako bi se pružila podrška roditeljima u vrijeme kada epidemiološke mjere ne dopuštaju uobičajeno djelovanje u vrtićima u kojima se kontinuirano organiziraju radionice s roditeljima. Cilj je ovih predavanja omogućiti učenje, druženje i razmjenu ideja o važnim roditeljskim pitanjima. Teme koje se okviru ovog programa nude roditeljima su:

- Trebaju li djeca granice?
- Samo se igra
- Djeca i mediji
- Izljevi bijesa kod djece
- Emocionalne kompetencije djece
- Kako pomoći djetetu da postane odgovorno i samostalno
- Zamke roditeljstva
- Jezik ljubavi
- Kad se mama i tata ne slažu

U Dječjem vrtiću „Pahuljica“ program provode educirane voditeljice: Marijana Ribarić, Mladenka Frankić, Iva Dumičić, Ana Sokolić i Vedrana Domaćinović Pičuljan.

3. ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

U idućih pet godina fokus će biti na sljedećim zadaćama odgojno-obrazovnog rada:

BITNI ZADAĆE	SADRŽAJ RADA
Cjelovit razvoj, odgoj i učenje	<p>Važan cilj Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija.</p> <p>Postizanje ovog cilja temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvatanju integrirane prirode njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću.</p> <p>Različiti segmenti odgojno-obrazovnoga procesa (zaštita, njega, odgoj, obrazovanje) trebaju biti integrirani u cjelinu, tj. utkani u sve segmente zajedničkog življenja djeteta s drugom djecom i odraslima u vrtiću, a ne vremenski i sadržajno parcelizirani.</p> <p>U našem vrtiću kontinuirano ćemo stvarati primjereno odgojno-obrazovno okruženje u kojem dijete ima priliku ostvarivati raznovrsne interakcije s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima.</p> <p>Oblikovat ćemo odgojno-obrazovni proces tako da svaka aktivnost istodobno podupire različite aspekte cjelovitoga razvoja djeteta te ujedinjuje različita područja njegova učenja.</p> <p>Poticat ćemo samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece, osiguravati prilike djeci da vlastite aktivnosti razvijaju u smjeru koji je za njih svrhovit, osnaživati prirodnu znatiželju djece i poštivati njihovi interesi i potrebe, djecu poticati na samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore i ponašanje.</p>

<p>Osiguravanje dobrobiti za dijete</p>	<p>Osiguravanje dobrobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit.</p> <p>Razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno.</p> <p>Planiranje odgojno-obrazovnoga procesa usmjereno je na promišljanje dobrobiti i načine na koji se ona može ostvariti, a ne na parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta.</p> <p>Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje uključuje: osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta te će se one u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu nastojati osigurati.</p>
<p>Razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje</p>	<p>U odgojno-obrazovnom radu naglasak će se stavljati na razvijanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacija na materinskome jeziku 2. Komunikacija na stranim jezicima 3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju 4. Digitalna kompetencija 5. Učiti kako učiti 6. Socijalna i građanska kompetencija 7. Inicijativnost i poduzetnost 8. Kulturna svijest i izražavanje.

Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rad odgojitelja:

- razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u

cilju razumijevanja djeteta, vođenje razvojnim mapa djece

- timska planiranja/refleksije u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata
- zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. s ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljenih na interesu djece
- prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentiranje individualnih i zajedničkih postignuća

3.1. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Uz ostale aktivnosti kreirane praćenjem interesa djece, tijekom pedagoške godine obilježit ćemo sljedeće dane:

Tijekom godine	<ul style="list-style-type: none"> • Rođendan svakog djeteta
5. rujna	<ul style="list-style-type: none"> • Početak pedagoške godine
29. rujna	<ul style="list-style-type: none"> • Dan hrvatske policije
12. listopada	<ul style="list-style-type: none"> • Dan zahvalnosti za plodove zemlje
15. listopada	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodni dan pješčenja
20. listopada	<ul style="list-style-type: none"> • Dan jabuka
31. listopada	<ul style="list-style-type: none"> • Dan štednje
15. listopada – 15. studenog	<ul style="list-style-type: none"> • Mjesec hrvatske knjige
23. studenog	<ul style="list-style-type: none"> • Svjetski humanitarni dan
24. studenog	<ul style="list-style-type: none"> • Dan hrvatskog kazališta
6. prosinca	<ul style="list-style-type: none"> • Blagdan sv. Nikole
13. prosinca	<ul style="list-style-type: none"> • Blagdan sv. Lucije

Prosinac/siječanj	<ul style="list-style-type: none"> • Božićni i novogodišnji blagdani
Veljača	<ul style="list-style-type: none"> • Maškare
14. veljače	<ul style="list-style-type: none"> • Valentinovo
19. ožujka	<ul style="list-style-type: none"> • Dan očeva
22. ožujka	<ul style="list-style-type: none"> • Svjetski dan voda
2. travnja	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodni dan dječje knjige i Svjetski dan autizma
Travanj	<ul style="list-style-type: none"> • Uskrсни blagdani
7. travnja	<ul style="list-style-type: none"> • Svjetski dan zdravlja
	<ul style="list-style-type: none"> • Dan planete Zemlje
22. travnja	<ul style="list-style-type: none"> • Svjetski dan zdravlja
29. travnja	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodni dan plesa
4. svibnja	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodni dan vatrogasaca
8.- 12. svibnja	<ul style="list-style-type: none"> • Dani vrtića
9. svibnja	<ul style="list-style-type: none"> • Majčina dan
15. svibnja	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodni dan obitelji
26. svibnja	<ul style="list-style-type: none"> • Svjetski dan sporta
25. - 27. srpnja	<ul style="list-style-type: none"> • Rabska fjera
Kolovoz	<ul style="list-style-type: none"> • Loparska noć

Tijekom svake pedagoške godine nastojat će se organizirati dva izleta van otoka, jedan u jesen i jedan u proljeće, ovisno o mogućnostima i interesima djece i roditelja.

3.2. Projekti

Rad na projektu jedan je od oblika integriranog kurikuluma. Tijek rada na projektu nije moguće unaprijed planirati (za tekuću pedagošku godinu), nije ga moguće ranije strukturirati, nije unaprijed određena duljina njegova trajanja niti se zna u kojem će se smjeru razvijati. Osnovni je kriterij odabira smjera razvoja projekata interes djece. Obzirom na navedeno, u daljnjem tekstu navedeni su projekti koji će se provoditi na razini Ustanove.

3.2.1. Projekt promicanja oralnog zdravlja

Cilj projekta je podizanje svijesti roditelja i djece o važnosti održavanja pravilne oralne higijene od najranije dobi te redovnog posjećivanja stomatologa s ciljem postizanja dobrog oralnog zdravlja. U provedbi projekta sudjelovat će zdravstvena voditeljica vrtića, odgojitelji i doktorica dentalne medicine.

Bitne zadaće projekta prvenstveno se odnose na zdravstvenu edukaciju odgojitelja, roditelja i djece koja će ostvariti različitim aktivnostima na razini Ustanove.

Plan aktivnosti:

- priprema primjerenog okruženja za provedbu programa (centri aktivnosti u SDB skupina, održavanje higijene prostora u kojem djeca drže pribor za četkanje zuba)
- upoznavanje djece sa zdravom prehranom (piramida prehrane) i važnosti prehrane za zdravlje zubi
- posjet stomatologa vrtiću, pregled zubića
- posjet ordinaciji stomatologa
- upoznavanje djece s pričom o Gricu i Grecu
- upoznavanje djece s pravilnim načinom četkanja zubi (model čeljusti na kojem će se demonstrirati pravilan način četkanja zubi i na kojem će djeca moći vježbati)
- slikovni prikaz rasta i razvoja zubi
- izrada raznovrsnih didaktičkih igara s elementima oralne higijene
- upoznavanje roditelja s važnošću stomatološkog pregleda od najranije dobi
- edukativna predavanja za roditelje i odgojitelje, izrada edukativnih materijala

Praćenje, evaluiranje, dokumentiranje: Odgajatelji i zdravstvena voditeljica vodit će bilješke o provedenim aktivnostima, bilješke o dječjim akcijama i reakcijama, dječjim izjavama i radovima. Također će se voditi foto i video zapisi. Na kraju projekta izradit će se poster i ppt prezentacija koja će biti predstavljena roditeljima.

Očekivani rezultati:

- obavljen pregled zubi sve djece od strane doktorice dentalne medicine, upoznavanje roditelja sa stanjem zubića djeteta
- stečena znanja o važnosti higijene zubi i pravilne prehrane

3.2.2. Promicanje prometne kulture i sigurnosti djece u prometu

Cilj projekta jest pripremiti djecu predškolske dobi za samostalno, sigurno i odgovorno sudjelovanje u prometu.

Bitne zadaće projekta:

- kontinuirano skrbiti o sigurnosti djece kao sudionika u prometu
- poticati usvajanje i primjenu znanja i vještina o sigurnom načinu ponašanja u prometu (u svojstvu pješaka ili suputnika u automobilu), prepoznavanju karakterističnih opasnosti kojima su djeca izložena u prometu, korištenju nogostupa, sigurnom prelasku ceste
- poučavanje djeteta prometnim znakovima važnim za pješake
- pomaganje u ovladavanju osnovnim prometnim pravilima i snalaženju u različitim prometnim situacijama
- upoznavanje uloge prometnog policajca i prometne signalizacije
- nastaviti senzibilizirati odgojitelje za važnost primjene preventivnog programa povećanja sigurnosti djece u prometu u godini prije polaska u školu
- unaprjeđivati prostorno-materijalni kontekst za provedbu programa
- primjenjivati razvojno-primjerene metode i aktivnosti i modela sudjelovanja djelatnika prometne policije u neposrednom radu s djecom
- informiranje roditelja o važnosti prometne kulture i razvoja kompetencija koje će im omogućiti da budu primjeren model ponašanja djeci u prometu: isticanje važnosti obveznih fizičkih mjera sigurnosti i zaštite djece u prometu (djeca kao pješaci, putnici u vozilima i biciklisti)

Sudionici u provedbi projekta: odgojitelji, prometni policajci, pedagog

Plan aktivnosti:

- priprema primjerenog okruženja za provedbu programa (centri aktivnosti u SDB skupina s djecom u godini pred polazak u školu)
- susret djece s prometnim policajcem (vanjska obilježja, njegova uloga u reguliranju prometa)
- prorada sadržaja prometnog odgoja: usvajanje elementarnih pojmova o prometu
- raznovrsne didaktičke igre s elementima prometnog odgoja
- pokretne igre s elementima prometnog odgoja
- istraživačko-spoznajne aktivnosti u okružju vrtića (istraživanje konkretnih prometnih situacija u neposrednoj okolini vrtića)
- praktična primjena znanja na vrtićkom improviziranom prometnom poligonu u sportskoj dvorani i hodniku vrtića
- završna evaluacija postignuća kroz kviz znanja: poznavanje pravila ponašanja u prometu, praktični ispit snalaženja u prometnim situacijama na improviziranom vrtićkom prometnom poligonu

Praćenje, evaluiranje, dokumentiranje: Odgajatelji i pedagog će voditi bilješke o provedenim aktivnostima, bilješke o dječjim akcijama i reakcijama, dječjim izjavama i radovima. Također će se voditi foto i video zapisi. Na kraju projekta izradit će se poster i ppt prezentacija koja će biti predstavljena roditeljima.

Očekivani rezultati:

- kontinuiran rad na proradi različitih tema o sigurnom sudjelovanju u prometu
- optimalna zaštita djece kao putnika u vozilima i kao pješaka
- sigurnost djece kao pješaka i samostalno sudjelovanje djece kao pješaka u prometu (usvajanje ponašanja tijekom kretanja, prijelaza ceste)
- sigurno upravljanje biciklom, kretanje kolnikom, učenje prometnih znakova
- suradnja s roditeljima i Policijskom postajom Rab
- uspješnost djece u primjeni znanja i vještina na improviziranim vrtićkim prometnim poligonima
- roditelji - primjeren model ponašanja djeci u prometu

3.2.3. Erasmus+ projekti

1. Erasmus+, ključna aktivnost 2: Mala partnerstva u području odgoja i općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i obrazovanja odraslih, projekt *Careful kids*

Početak projekta: 1.11.2022.

Kraj projekta: 1.11.2023.

Osigurani iznos: 60.000,00 EUR (100% potpora)

Nositelj projekta: Dječji vrtić Pahuljica, Rab, Hrvatska

Partnerske institucije:

- Vrtić NESRIN BOYSAN ANAOKULU, Kayseri, Turska
- Vrtić Özel İnegöl Doğa Koleji Anaokulu, Bursa, Turska
- DES (Interaktivna Europska škola), Varkiza, Grčka

Opis (ciljevi) projekta:

- Razvijanje profesionalnih vještina odgojitelja za integraciju aktivnosti za poticanje pažnje i motivacije u odgojno-obrazovni proces
- Naučiti nove pristupe i prakse (Mindfulness, orijentacija u prostoru, igre inteligencije, ritam) u predškolskom odgoju i obrazovanju
- Izrada vodiča za integraciju aktivnosti za razvoj pažnje i motivacije u odgojno-obrazovni rad

Aktivnosti:

Aktivnost 1: Obuka za odgajatelje: Orientacija u prirodi (6 dana)

Lokacija: Bursa, Turska

Broj sudionika: 12 (3 iz Hrvatske)

Aktivnost 2: Obuka za odgajatelje: Mindfulness (5 dana)

Lokacija: Atena, Grčka

Broj sudionika: 12 (3 iz Hrvatske)

Aktivnost 3: Obuka za odgajatelje: Ritam (5 dana)

Lokacija: Rab, Hrvatska

Broj sudionika: 12 (3 iz Hrvatske, može ih biti više)

Aktivnost 4: Obuka za odgajatelje: Igre (5 dana)

Lokacija: Kayseri, Turska

Broj sudionika: 12 (3 iz Hrvatske)

2. Erasmus +, ključna aktivnost 2: Suradnička partnerstva u području odgoja i općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih, projekt *Upstairs*

Početak projekta: 1.9.2022.

Kraj projekta: 31.8.2024.

Osigurani iznos: 250 000,00 EUR

Nositelj projekta: Dječji vrtić "Pahuljica", Rab, Hrvatska

Partnerske institucije:

- Uniwersytet pedagogiczny im komisji edukacji narodowej w Krakowie, Poljska
- Aintek symvouloi epicheiriseon efarmoges ypsilis technologias ekpaidefsi anonymi etaireia, Grčka
- Monada frontidas proscholikis agogis kai diapaidegogisis - nipiagogeio maria ax. vaiopoulou - despoina ax. tsirakopoulou o.e., Grčka
- Chastna detska gradina malki stapki-lital steps, Bugarska
- Agrupamento de Escolas Jose Estevao, Portugal
- CEIP Dama de Guardamar, Španjolska
- Urridaholdsskoli, Island

Opis (ciljevi) projekta:

- Izrada kurikuluma za prijelaz djece iz predškolskog sustava u sustav osnovnoškolskog obrazovanja
- Izrada okvira s uputama za predškolske djelatnike kako razvijati kod djece vještine ključne za prijelaz iz predškolskog u osnovnoškolski sustav
- Razvijanje prostora za komunikaciju roditelja, odgojitelja i učitelja i razmjenu iskustava
- Razvijanje digitalne platforme za roditelje, odgojitelje i učitelje sa korisnim materijalima koji mogu pomoći u pripremi djece za prijelaz iz predškolskog u osnovnoškolski sustav

Aktivnosti:

1. PRIPREMNE RADNJE ZA NESMETAN PRIJELAZ U OSNOVNU ŠKOLU

- Mapirati situaciju što se tiče prijelaza iz predškolskog odgoja u osnovnu školu u svim zemljama sudionicama, uključujući specifične probleme s kojima se susreću djeca koja pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju (1.9.2022. - 30.11.2022.)
- Razviti dokument, tzv. Okvir za pripremu odgajatelja, čime bi se poduzele aktivnosti za olakšavanje prijelaza djece iz predškolskih ustanova u školske. (1.10.2022. - 31.1.2023.)
- Testirati i validirati Okvir te pomoćne materijale pilot obukom za osoblje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koje dolazi iz svih zemalja obuhvaćenih projektom (Španjolska, 1.2.2023. - 3.2.2023.)

2. IZGRADNJA OKVIRA ZA KONTINUITET:

- Identificirati vještine koje djeca predškolske dobi trebaju imati kako bi bez ikakvih problema išli u osnovnu školu. (1.2.2023. - 31.5.2023.)
- Identificirati, prikupiti i razviti pedagoški materijal za pomoć djeci u razvoju ovih vještina. (1.2.2023. - 31.5.2023.)

- Razviti transnacionalni nastavni plan i program obuke za osoblje ranog predškolskog odgoja i obrazovanja povezujući predškolsko obrazovanje s osnovnim obrazovanjem. (1.5.2023. - 30.11.2023.)
- Osposobiti trenere korištenjem ovog nastavnog plana i programa i materijala za učenje. (Hrvatska, 15.1. - 18.1.2024.)
- Potvrditi nastavni plan i program i materijale za učenje, kao i utjecaj koji on može imati na vrtić, osoblje i djecu. (Island, 28.5.2024. - 31.5.2024.)
- Izraditi smjernice za osoblje u ranom predškolskom odgoju i obrazovanju koje želi pripremiti djecu za čim lakši prijelaz u osnovnu školu. (1.6.2024. - 31.8.2024.)

3. ZAJEDNIČKI DIGITALNI PROSTOR ZA RODITELJE, ODGAJATELJE I NASTAVNIKE

- Stvoriti digitalni prostor za dionike za pronalaženje resursa, komunikaciju, razmjenu iskustava i zajednički rad kako bi premostili jaz između predškolskog odgoja i osnovne škole. (1.2.2023. - 31.8.2024.)
- Stvoriti repozitorij korisnih materijala za učenje koji služe ciljevima UPSTAIRS-a. (1.6.2023. - 28.2.2024.)
- Spojiti osoblje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te nastavnike primarnog obrazovanja zajedno s roditeljima kako bi mogli izraziti svoja stajališta i probleme koje imaju. (1.3.2024. - 31.8.2024.)

4. ODRŽIVOST I UČINAK

- Učiniti rezultate projekta UPSTAIRS poznatim većem broju dionika ciljane skupine na nacionalnoj razini. (1.7.2024. - 31.7.2024.)
- Učiniti rezultate projekta UPSTAIRS poznatim većem broju dionika ciljane skupine na međunarodnoj razini. (1.8.2024. - 31.8.2024.)

4. OSIGURAVANJE KVALITETE I VREDNOVANJE KURIKULUMA

Kvaliteta i vrednovanje Kurikuluma provodit će se na sljedeće načine:

- upoznavanjem svih zaposlenika, a posebno stručnih djelatnika, odgojitelja, stručnih suradnika i roditelja o stalnoj potrebi i mogućim načinima praćenja ostvarenja stupnja kvalitete Kurikuluma vrtića
- praćenjem provedbe bitnih zadaća i godišnjeg plana rada, razvojnog plana, temeljem zadanih i zajednički dogovorenih podsjetnika (polugodišnja izvješća)
- osposobljavanjem svih sudionika za stalnu i kvalitetnu samoprocjenu
- u odnosu na odgojitelje i djecu, provoditi stalne samorefleksije i refleksije s ciljem unapređenja osobnih i profesionalnih kompetencija
- u odnosu na unutarnju procjenu kvalitete, putem upitnika, rasprava detektirati slabe točke i temeljem toga dogovaranjem strategije djelovanja i vizije željenih promjena

U navedeno vrednovanje namjerava se uključiti sve sudionike – odgojitelje i stručne djelatnike, roditelje i vanjske čimbenike te djecu.

5. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Stručno usavršavanje odgojitelja i stručnih suradnika odvijat će se izvan ustanove, prema Katalogu Agencije za odgoj i obrazovanje te u suradnji s drugim ustanovama i organizacijama. Također, naobrazba i usavršavanje provodit će se i u ustanovi u suradnji s vanjskim suradnicima te kroz stručna predavanja stručnog suradnika pedagoga, logopeda, odgojitelja i zdravstvenog voditelja. Također, stručno osoblje redovito će se usavršavati koristeći stručnu literaturu i periodiku sadržajno vezanu uz sklopove aktivnosti i projekte odgojnih skupina kao i koristeći stručnu literaturu za upoznavanje suvremenih spoznaja s područja odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi.

Tijekom pedagoške godine odgojitelji i stručni suradnici sastajat će se na radnim dogovorima u svrhu planiranja aktivnosti i događanja, stručnih rasprava, razgovora. Sastanci će se odvijati jednom mjesečno. Tri puta godišnje održat će se sjednica Odgajateljskog vijeća.

Usavršavanje ćemo ostvarivati ne samo s tendencijom informiranja, nego s ciljem apliciranja i promjene prakse na višu razinu. Stručno usavršavanje provodi se kao kontinuirani proces (učenje na vlastitoj praksi, učenje dokumentiranjem prakse, raspravljanjem, analiziranjem, propitivanjem svoje prakse). U tu svrhu tijekom godine će se provoditi Zajednice učenja za zainteresirane odgojitelje koji žele unaprjeđivati svoju praksu.

6. ZAKLJUČAK

Dječji vrtić "Pahuljica" nastoji osigurati optimalne uvjete za rast i razvoj svakog djeteta uvažavajući njegove potrebe i različite načine stvaranja i izražavanja, a sve to u poticajnom okruženju koje podržava humanističke vrijednosti, naglašava suradnju i interakciju svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa stvarajući kontekst zajedničkog učenja, njegujući partnerske odnose s djecom i roditeljima te potičući vrijednosti znanja, iskustvenog učenja i solidarnosti kao i permanentnog stručnog usavršavanja.